ANÀLISI DE RESULTATS EXTRETS DEL DICCIONARI DE FREQÜÈNCIES DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

1. Introducció

El corpus de dades emprat per a la realització de l'estudi del *Corpus textual informatitzat de la llengua catalana* (CTILC) i del *Diccionari de freqüències* (Rafel 1998) té una extensió considerable, i està format per 14.613 textos de tipus literari i 11.508 de no literaris (en total 26.121). Els textos literaris estan formats per obres de teatre, narrativa, poesia i assaig. Els textos no literaris estan formats per: articles científics, textos legals, premsa, tractats, manuals, cartes personals, etc.

Tots els textos s'han entrat lematitzats a través d'un procediment manual. Recordem que la lematització consisteix en la categorització morfosintàctica, rarament semàntica, de les diferents ocurrències de cada forma gràfica que apareix en el text, i en la seva associació a una referència lèxica convencional anomenada lema. Per exemple: la forma d'infinitiu d'un verb o la forma d'un masculí singular d'un adjectiu variable.

En el corpus s'han entrat 109.159 lemes no literaris i 64.449 lemes literaris: el total de lemes és 173.608. Aquests lemes se'ls ha associat el nombre de vegades que han aparegut en el text i, per tant, tindrem les ocurrències parcials per al cas literari (23.108.691) i pel cas no literari (29.266.353), en total seran 52.375.044 ocurrències.

Aquestes dades entrades al corpus lematitzat s'han classificat pel tipus morfològic i s'han ordenat per freqüències. Cada lema té, doncs, associat el nombre de cops que ha aparegut en tot el corpus i així podem fer ordenacions descendents o ascendents. Anomenem freqüència absoluta d'un lema al nombre d'aparicions, a través de qualsevol de les formes que té associades, o bé de les formes dels lemes secundaris que hi ha estat relacionats. Per exemple: Un verb i les seves variacions de temps i persona.

En les dades també apareix el concepte de freqüència relativa, és a dir la relació d'ocurrències d'un lema respecte als altres lemes. F(relativa)= F(absoluta)/total ocurrències). Cal notar que a causa del nombre elevat de xifres, la freqüència relativa

s'ha multiplicat per 100, per així donar millor interpretació als lemes que apareixen poques vegades. A continuació veurem una mostra dels diferents grups analitzats (mostrem els 10 primers de cada llista, *cf.* Puig 1994).

2. Adverbis

RELACIÓ D'ADVERBIS MÉS FREQÜENTS ORDENATS DE MÉS GRAN A MÉS PETIT (DESCENDENT)

LEMA-ADVERBI	FREQÜÈNCIA ABSOLUTA	FREQÜÈNCIA RELATIVA
no	646.184	1,2607
com	320.320	0,6249
més	265.522	0,5180
ja	117.832	0,2299
quan	100.576	0,1962
molt	89.305	0,1742
també	75.733	0,1477
encara	72.973	0,1423
tan	72.706	0,1418
on	65.376	0,1275

2.1 ADVERBIS MÉS FREQÜENTS ACABATS EN *MENT*

ADVERBI ACABAT EN -MENT	FREQÜÈNCIA ABSOLUTA	FREQÜÈNCIA RELATIVA
solament	11.777	0,0229
precisament	6.539	0,0127
especialment	6.080	0,0118
finalment	5.673	0,0110
generalment	4.829	0,0094
naturalment	4.822	0,0094
igualment	4.382	0,0085
realment	4.291	0,0083
completament	3.862	0,0075
perfectament	3.751	0,0073

3. Lemes

Exposem la relació de lemes segons el número de lletres que el componen. La columna de l'esquerra són les lletres que formen el lema, i a la dreta hi ha la quantitat de lemes que hem trobat amb el número de lletres. La mitjana de les lletres és 13, i la

mitjana dels lemes és 4905,88 Podem observar en la taula, que el número de lemes 17.780 li correspon als formats per 8 lletres, Això ens diu que són els lemes més habituals en el corpus analitzat (Vallverdú 2001).

RELACIÓ DE LEMES SEGONS EL NOMBRE DE LLETRES

LLETRES	LEMES		LLETRES	LEMES
1	19		14	3.787
2	239		15	2.337
3	1.160		16	1.461
4	3.305		17	915
5	7.313		18	577
6	11.330		19	334
7	14.958		20	195
8	17.780		21	123
9	16.934		22	70
10	14.750		23	54
11	11.351		24	26
12	8.118		25 i+	37
13	5.475			

La gràfica que correspon a les últimes dades serà:

Lemes

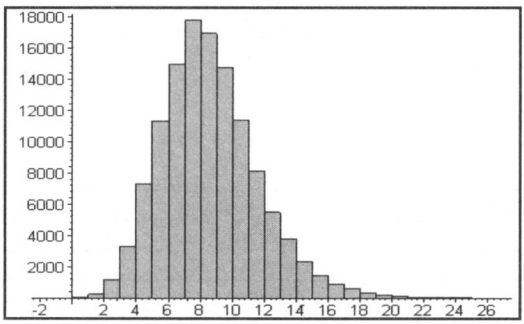

4. Adjectius

LEMA	TIPUS D'ADJECTIU	FREQÜÈNCIA ABSOLUTA	FREQÜÈNCIA RELATIVA
aquest	Adjectiu	306.318	0,597
seu	Adjectiu	277.213	0,540
tot	Adjectiu	239.907	0,468
altre	Adjectiu	169.096	0,329
aquell	Adjectiu	117.932	0,230
mateix	Adjectiu	92.764	0,180
nostre	Adjectiu	92.006	0,179
gran	Adjectiu invariant	84.111	0,164
son	Adjectiu	82.456	0,160
qual	Adjectiu invariant	79.580	0,155

5. Conjuncions

LEMA-CONJUNCIÓ	FREQÜÈNCIA ABSOLUTA	FREQÜÈNCIA RELATIVA
i	1.703.937	3,324
que	744.061	1,451
o	208.429	0,406
si	180.750	0,352
però	162.520	0,317
perquè	87.192	0,170
ni	81.288	0,158
sinó	41.831	0,081
doncs	34.936	0,068
bé	26.608	0,051

6. Preposicions

LEMA-PREPOSICIÓ	FREQÜÈNCIA ABSOLUTA	FREQÜÈNCIA RELATIVA
De	3.276.521	6,392
A	1.237.435	2,414
En	854.864	1,667
per	671.944	1,311
amb	453.297	0,884
sense	84.703	0,165

entre	72.118	0,140
sobre	58.008	0,113
fins	55.470	0,108
des	37.548	0,073

7. Interjeccions

INTERJECCIONS	FREQÜÈNCIA ABSOLUTA	FREQÜÈNCIA RELATIVA
Oh	12.886	0,0251
Ai	8.233	0,0160
Ah	7.585	0,0147
vaja	2.699	0,0052
oi	2.531	0,0049
eh	2.042	0,0039
o	1.534	0,0029
apa	1.272	0,0024
ha	998	0,0019
ca	968	0,0018

8. Adjectius numerals

LEMA-ADJECTIU NUMERAL	FREQÜÈNCIA ABSOLUTA	FREQÜÈNCIA RELATIVA
Dos	80.418	0,156
Tres	30.724	0,059
Quatre	17.761	0,034
Mil	9.075	0,017
Cinc	8.520	0,016
Cent	7.615	0,014
Deu	6.108	0,012
Sis	5.848	0,011
Set	4.715	0,009
Vuit	4.003	0,007

9. Pronoms

LEMA-PRONOM	FREQÜÈNCIA ABSOLUTA	FREQÜÈNCIA RELATIVA
ell	1.485.513	2,898
que	850.047	1,658
jo	474.544	0,925
hi	223.968	0,436
tu	178.938	0,349
en	150.706	0,294
ho	118.297	0,230
què	99.632	0,194
això	87.712	0,171
qui	70.920	0,138

10. Relació de les freqüències de les vocals

VOCALS	FREQÜÈNCIA ABSOLUTA	FREQÜÈNCIA RELATIVA
e	30.232.283	0,3210
a	27.268.594	0,2895
i	15.243.681	0,1618
o	12.451.700	0,1322
u	9.095.143	0,0965

11. Relació de freqüències de les consonants

CONSONANTS	FREQÜÈNCIA ABSOLUTA	FREQÜÈNCIA RELATIVA
s	18382379	0.14936
r	14721771	0.11961
l	14677661	0.11925
n	14351861	0.11661
t	13370389	0.10863
d	8584238	0.06974
c	7889502	0.06410
m	6883929	0.05593
p	5944888	0.04830
v	3037242	0.02467
q	2953244	0.02399

b	2878137	0.02338
g	2798913	0.02274
f	2197853	0.01785
h	1566665	0.01272
x	1150436	0.00934
y	870628	0.00707
j	651241	0.00529
ç	238431	0.00193
z	145577	0.00118
k	9409	0.00007
ñ	5267	0.00004
w	2594	0.00002

12. Lemes acabats amb -ll

LEMA	FREQÜÈNCIA ABSOLUTA	FREQÜÈNCIA RELATIVA	CATEGORIA GRAMATICAL
ell	1.485.513	2,898	Pronom
aquell	117.932	0,230	Adjectiu
ull	32.928	0,064	Masculí
fill	29.500	0,057	Masculí
treball	22.906	0,044	Masculí
vell	15.039	0,029	Adjectiu
bell	12.567	0,024	Adjectiu
consell	8.378	0,016	Masculí
nivell	7.786	0,015	Masculí
perill	7.371	0,014	Masculí

13. Lemes de més de 24 lletres

LEMA DE 24 O MÉS LLETRES	LLETRES	CATEG. GRAMATICAL	FREQÜÈNCIA ABSOLUTA
Contenciosoadministratiu	24	Adjectiu	51
Diclorodifeniltricloroetà	25	Masculí	39
Desmettilclortetraciclina	24	Femení	6
Cientificotecnicoprofessional	29	Adjectiu invariant	2
Degenerativoconstitucional	26	Adjectiu invariant	2
Generativotransformacional	26	Adjectiu invariant	2
Cirrocúmulus lenticularis	24	Masculí	2

Monarquicoconstitucional	24	Adjectiu invariant	2
Academicorealistanaturalista	28	Adjectiu invariant	1
Aristotelicohegelianomarxista	29	Adjectiu invariant	1

14. Lemes més freqüents (per categories gramaticals)

LEMA I FORMES	CAT. GRAMATICAL	FREQ. ABSOLUTA	FREQ. RELATIVA
el / la / les/ els/ als / 'l/	Article	5.140.416	10,029
de/ d' /d'a/ da	Preposició	3.276.521	6,392
i	Conjunció	1.703.937	3,324
ell / el/ 'l/ els / ella/ ells/	Pronom	1.485.513	2,898
a	Preposició	1.237.435	2,414
un /una /unes /uns/	Article	1.184.909	2,311
ésser / ser / (temps verbals)	Verb intransitiu	1.000.352	1,951
en /ne / ' n / n'	Preposició	854 .864	1,667
que / què / qué/.....	Pronom	850.047	1,658
del / dels / d'els / de'l	Contracció	779.944	1,521

15. Verbs més freqüents acabats amb -ar

LEMA-VERB	TIPUS DE VERB	FREQ. ABSOLUTA	FREQ. RELATIVA
anar	Verb auxiliar	194.259	0,379
anar	Verb intrans.	114.340	0,223
estar	Trans., intrans. pronom.	111.112	0,216
donar	Trans. pronom.	91.254	0,178
trobar	Trans. intrans. pronom.	74.743	0,145
passar	Trans., intrans. pronom.	64.499	0,125
deixar	Trans. pronom.	59.859	0,116
posar	Trans., intrans. pronom.	52.973	0,103
arribar	Intrans. pronom.	51.420	0,100
semblar	Intrans.	47.037	0,091

16. Verbs més freqüents acabats en -re

LEMA–VERB	TIPUS DE VERB	FREQ. ABSOLUTA	FREQ. RELATIVA
veure	Trans. pronom.	128.496	0,250
caldre	Intrans.	48.152	0,093
creure	Trans., intrans. pronom.	38.851	0,075
deure	Trans.	34.596	0,067
prendre	Trans., intrans. pronom.	32.348	0,061
viure	Trans., intrans.	29.157	0,056
treure	Trans.	22.286	0,043
perdre	Trans., intrans. pronom.	20.108	0,039
caure	Intrans.	19.363	0,037
escriure	Trans. pronom.	17.915	0,034

17. Verbs més freqüents acabats amb -er

LEMA/VERB	TIPUS DE VERB	FREQ. ABSOLUTA	FREQ. RELATIVA
ésser	Intrans.	1.000.352	1,951
haver	Intrans. auxiliar	655.393	1,278
fer	Trans., intrans. pronom.	338.070	0,659
poder	Trans.	211.688	0,413
voler	Trans.	98.675	0,192
saber	Trans. intrans.	90.019	0,175
conèixer	Trans., intrans. pronom.	30.248	0,059
valer	Trans., intrans. pronom.	13.195	0,026
córrer	Trans. intrans.	12.908	0,025
aparèixer	Intrans. pronom.	12.731	0,024

18. Verbs més freqüents acabats amb -ir

LEMA-VERB	TIPUS DE VERB	FREQ. ABSOLUTA	FREQ. RELATIVA
tenir	Trans. pronom.	236.795	0,462
dir	Trans., intrans. pronom.	222.380	0,433
venir	Intrans.	56.518	0,110
sentir	Trans. pronom.	50.096	0,097
sortir	Intrans.	33.074	0,064
seguir	Trans. pronom.	30.014	0,058

produir	Trans. pronom.	20.691	0,040
servir	Trans. intrans. pronom.	19.763	0,038
morir	Intrans. pronom.	18.027	0,035
obrir	Trans., intrans. pronom.	16.488	0,032

19. Conclusions

De tots aquests resultats observem, en primer lloc, que en el cas dels verbs no apareix el verb *estar*, a causa de la procedència dels textos emprats. En segon lloc, s'observa que els lemes més freqüents tenen 8 lletres. De les preposicions podem veure que la més emprada és *de*. De les conjuncions cal remarcar que la més freqüent és *i*, marcant diferència amb les que li van al darrera. Observem que *doncs* està més enrere i en canvi en el llenguatge parlat s'empra molt més. En el cas de les vocals s'ha comprovat que la *e* és la primera de la llista, en les consonants es veu que la més freqüent és la *s*. Hem analitzat els lemes acabats en *-ll*. S'han enumerat uns quants lemes amb més de 24 lletres. Podem veure que són poc freqüents. Com a categories gramaticals es veu que la més freqüent és l'article. Una proposta de futur seria poder fer una comparació amb el llenguatge oral, on es veurien les diferències més importants.

Anna Puig Montada
Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Indústrial de Terrassa,
Universitat Politècnica de Catalunya

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Rafel 1998: Joaquim Rafel Fontanals, *Diccionari de freqüències,* Barcelona, IEC, 1998 (CD-ROM).

Puig 1994: Anna Puig Montada, *Tractament de corpus textuals lematitzats i estudi comparatiu del llenguatge científic amb la prosa estàndard*, tesi doctoral, Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya.

Vallverdú 2001: *Enciclopèdia de la llengua catalana*, ed. Francesc Vallverdú, Barcelona, Edicions 62.